

Johannes Munck og efterkommerne på Møltrup

Slægtshistorien om Jean og Marie - Møltrup Optagelseshjem 1912-2013

Johannes og Marie Munck 1912-1919

Johannes Munck blev født den 1. august 1867 i Overgaden neden Vandet på Christianshavn som den tredje søn af fængselspræsten *Vilhelm Munck* og *Marie Munck* født *Fabricius*. Faderen kaldte ham spøgende ”3dje gode herre”, og ligesom sine to ældre brødre kom han i drengeskolen på Christianshavn. Fra sin barndom husker han, at hjemmet var præget af stor nøjsomhed, hvorfor de i skolen misundte de andre drenges madpakker med ”belagt” smørrebrød, mens de selv måtte nøjes med fedtebrød.

På kostskole, student, teolog og marinesoldat

Da faderen i 1875 blev sognepræst i Herlufsholm, flyttede familien til Lille Næstved Præstegaard, hvor børnene kom i skole i Næstved hos frk. Prætorius. Senere kom de på Herlufsholm Kostskole, og selv om der kun var 20 minutters gang til hjemmet, kunne det ikke tillades, at de boede hjemme. Da Johannes Munck senere selv fik sønner, sagde han: ”Mine drenge skal ikke bo på en opdragelsesanstalt!”. Johannes var ikke særlig flittig i skolen og har selv fortalt, at hans far gav ham klø for en dårlig karakterbog.

Efter at være blevet student i 1886 studerede han teologi i København, hvor han boede dels sammen med sin ældre bror Vilhelm og dels hos sin farmor i Bredgade 6. Da han var blevet cand.theol. i januar 1893, blev han indkaldt som marinesoldat og var bl.a. på tur til Færøerne og Island. Han underviste på skoler i København, mens hans søgte embeder bl.a. som præst på Nyord ved Møen og som sømandspræst i Newcastle. I foråret 1894 blev han som yngste ansøger ansat som præst ved Vridsløselille Forbedringshus.

18 år som fængselspræst i Vridsløse

Efter at have overtaget embedet 1. august, holdt han 17. september samme år bryllup på Charlottendal ved Slagelse med sin kusine *Marie Fabricius* efter 8 års forlovelse. Mens han var i embedet i de følgende 18 år, blev deres 5 børn født i 1895-1904 i præsteboligen ved Vridsløse: *Ida* (Larsen)(1895-1984), *Vilhelm* (Munck)(1896-1974), *Laura Johanne* (*Hanne* Munck)(1898-1972), *Christian* (*Kip* Munck)(1900-1976) og *Ingrid Marie* (*Gytte*)(Jepsen)(1904-1993). Johannes var samtidig formand for Vridsløselille Fængselselskab, ligesom han var medstifter af Kristelig Forening for Vildfarne Børns Redning (fra 1898). Samtidig kæmpede han gennem foredrag og artikler for de løsladte fangers mulighed for adgang til et liv i trygge rammer efter udstået straf. Som formand for Fængselselskabet fik han ordnet købet af Adserbølgård ved Holsted i Jylland til direkte optagelse af løsladte fanger fra Vridsløse og ledede

selv hjemmet i 8 måneder i 1911 med orlov fra sit embede.

Oplevede kun de første 9 år på Møltrup

I foråret 1912 fik Johannes Munck gennem en anonym pengegave mulighed for at realisere sin plan om et stort hjem for løsladte fanger og andre hjemløse. 23. maj 1912 købte han hovedgården Møltrup ved Vildbjerg og overtog den 1. juli, men kunne først selv flytte ind den 7. oktober efter at være blevet løst fra præsteembedet i Vridsløse. Den 17. september 1919 fejrede Johannes og Marie Munck deres sølvbryllup blandt slægt og venner i København, men straks efter hjemkomsten til Møltrup blev Johannes syg af en galdestenslidelse og blev den 15. oktober indlagt på sygehuset i Herning, hvor han døde efter operation den 20. november 1919 kun 52 år gammel. Alle hans fem børn nåede at sige favel, og hans ældste datter vågede over ham de sidste seks nætter. Dagen efter blev han i Møltrups eget køretøj hentet hjem til Møltrup, hvor han lå i havestuen, indtil han den 26. november blev begravet på Timring Kirkegård ved siden af fire grave med Møltrup-sønner.

Begravelsen den 26. november 1919

Da Timring Kirke var under restaurering, foregik sørgehøjtideligheden på Møltrup, hvor kisten var anbragt i haven foran Lindealleen ud for hovedbygningen omgivet af et væld af kranser.

Forsamlingen sluttede med at synge de to små vers, som Johannes selv havde skrevet: ”Tusind dyre minder”. Møltrup-sønner bar kisten til vognen, mens alle sang ”Dejlig er jorden”, og en stor skare fulgte efter vognen under salmesang det korte stykke vej op til Timring Kirkegård. Otte præster bar kisten til graven, hvor hans bror, provst Ferdinand Munck foretog jordpåkastelsen og hans ældste søn Vilhelm takkede følget efter at have gentaget: ”Tusind dyre minder”.

Hvem var den anonyme velgører?

Det var en anonym pengegave på 120.000 kr. (svarende til 6 mio. kr. i nutidsværdi), som satte *Johannes Munck* i stand til i 1912 at realisere sin drøm om et kristent hjem for hjemløse mænd gennem købet af den gamle herregård Møltrup. Først senere blev det offentligt kendt, at det var fabrikant *Vilhelm Brandt* (1854-1921) fra Odense, som var giveren. Hans hustru *Tagea Rovsing* (1847-1882), der døde efter knap et års ægteskab, havde som ung haft *Vilhelm Munck* som lærer og blev senere nær veninde med Johannes Muncks mor *Marie født Fabricius*. Efter Tageas død knyttede han nær forbindelse med familien Munck, som det er udførligt omtalt i det slægtshistoriske faktablad, som Munckforeningen udgav i december 2005 om *Vilhelm og Tagea Brandts møde med Munck-familien*.

Pengegaven var en personlig gave til *Johannes Munck*, men da han i 1919 blev syg, var det hans sidste ønske, at hans hustru skulle hensidde i uskiftet bo, mens Møltrup skulle overgå til en selvejende institution med en bestyrelse, der kunne ansætte en forstander. Ved et gavebrev dateret 15. juni 1920 overdrog *Marie Munck* ejendommen Møltrup til den selvejende stiftelse Møltrup Optagelseshjem under ledelse af en bestyrelse bestående af Sjællands biskop *H. Ostenfeld*, Johannes Muncks bror grosserer *Vilhelm Munck*, provst *S.V.*

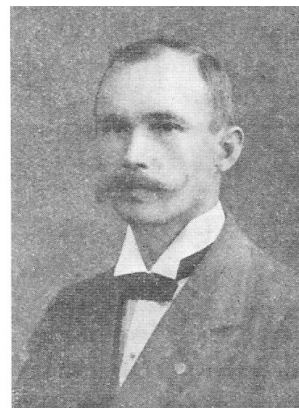

Nyholm, proprietær *Poul Andersen* og etatsråd *I.P. Aggerholm* foruden *Marie Munck* selv.

Vilhelm Brandt var indbudt til Johannes og Marie Muncks sølvbryllup i september 1919, men måtte sende afbud på grund af udenlandsrejse, men både fra denne og tidligere lejligheder findes breve, hvori Vilhelm Brandt viste sin store interesse for Johannes Muncks arbejde. Der er også efterladt et brev dateret Savoy Hotel i Dresden den 1. marts 1916, hvori Vilhelm Brandt bekræfter sin gave til Johannes Munck:

- Hermed bekræfter jeg, at jeg for nogle år siden har givet som gave pastor Munck en sum, som jeg jungere tilstrækkelig stor til at grunde Møltrup Optagelseshjem pr. Vildbjerg i Jylland. Forudsætningen for min gave var udelukkende begrundet i dennes filantropiske anvendelse, og noget retsligt har jeg set bort fra, fordi jeg kendte og stolede på pastor Muncks moralske personlighed.
M.V. Brandt

Peter og Ellen Kastrup 1921-1952

Som ny forstander ansatte bestyrelsen med tiltrædelse 1. marts 1921 pastor *Peter Kastrup*. Han var født i Tandil i Argentina i 1886, men opvokset ved Vridsløselille, hvor hans far var ansat som skolebetjent ved fængslet fra 1889 til sin død i 1900, mens hans mor havde en lille privatskole for funktionærernes børn. Han blev konfirmeret af pastor Johannes Munck og blev student i 1904 fra Borgerdydskolen. Efter at være blevet cand.theol. var han 1911-1912 uordineret medhjælper hos pastor Munck. Efter aftjent værnepligt blev han ordineret af biskop Ostenfeld og ansat som medhjælper for sognepræsten på de vestindiske øer St. Thomas og St. Jan. Han blev gift i august 1913 med *Ellen Lund* og vendte i 1920 tilbage til Danmark med hustru og 4 børn.

Viggo og Ingrid Jepsen 1952-1972

Fra 1. november 1952 blev forpagter *Viggo Jepsen* fra Petershvile Avlsgård ved Helsingø antaget som ny forstander. Han var født i 1900 ved Karup og arbejdede under 1. verdenskrig i tørvegravene, inden han efter endt soldatertjeneste kom på højskole og

landbrugsskole. Han var ikke ukendt med Møltrup, idet han i 1923-1924 var fodermester og forkarl, og det var også her, at han hentede sin kone *Ingrid*, der var yngste datter af Johannes og Marie Munck. Hun var 8 år, da hendes forældre kom til Møltrup i 1912, og hun var 48 år, da hun kom tilbage til Møltrup og blev der til sin død som 89-årig i 1993. Efter at være blevet gift i 1927 forpagtede de Vildsund Strandhotel, og det var her deres 5 børn blev født fra 1929 til 1943. Under besættelsen blev hotellet beslaglagt af tyskerne, og efter krigen forpagtede de et større landbrug i Nordsjælland, indtil de i 1952 blev forstanderpar på Møltrup.

Johannes og Lis Munck Jepsen 1972-1999

Fra 1. januar 1972 blev den daglige ledelse af Møltrup overtaget af 3. generation af familien Munck, da *Johannes og Lis Munck Jepsen* blev nyt forstanderpar efter Viggo og Ingrid Jepsen. Som barnebarn af stifteren og barn af det hidtidige forstanderpar havde Johannes et indgående kendskab til Møltrup. Som 22-

årig var han et år medhjælper på Møltrup, inden han i 7 år var landbrugsleder og fritidsmedarbejder på behandlingshjemmet for alkoholister, Ørsholt i Nordsjælland. Johannes har siden arbejdet som minearbejder i det nordlige Canada og 3 år som industriarbejder på en olieplatform i Atlanterhavet. Mens Johannes og hans kone Lis, der er uddannet sygeplejerske, boede i Angola i Afrika, blev de i juni 1970 spurgt af bestyrelsens daværende formand, om de var interesseret i at komme tilbage til Møltrup som forstanderpar.

Ebbe og Elise Larsen 1999-2013

Den 1. april 1999 blev *Ebbe og Elise Larsen* nyt forstanderpar på Møltrup. Ebbe Larsen er født og opvokset i Tommerup på Fyn, og på Nørre Nisum Seminarium fik han først hf-eksamen og i 1981 lærereksamen. Herefter var han i 12 år lærer ved Hestlund Efterskole, inden han i 5 år var forstander for Rønde Efterskole. I 1998 blev han som 43-årig ansat af bestyrelsen som ny forstander for Møltrup og arbejdede fra 1. juli 1998 som viceforstander. I 1977 blev han gift med sygeplejerske *Elise Thinggaard* fra Thy, og de har sammen fire børn.

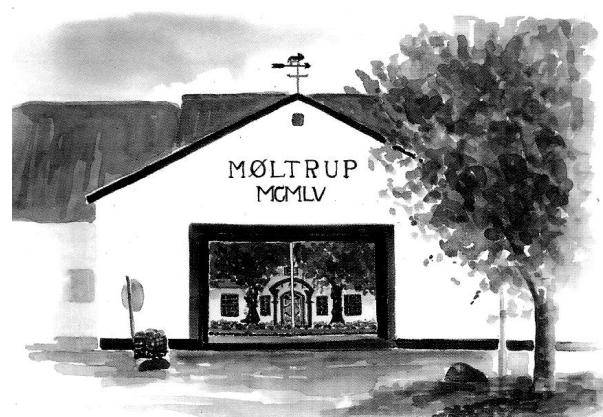
Vigtige årstal i Møltrups 100-års historie

- 1912 Johannes Munck opetter Møltrup Optagelseshjem
- 1919 Johannes Munck dør kun 52 år gammel
- 1920 Marie Munck gør ved gavebrev Møltrup til selveje
- 1921 Pastor P. Kastrup ansættes som forstander
- 1938 Marie Munck dør på Møltrup 72 år gammel
- 1952 Viggo og Ingrid Munck Jepsen er nyt forstanderpar
- 1955 Avlsbygningerne nedbrænder og 88 svin indebrænder
- 1956 60 af 100 mulige deltager i Munckslægtsstævne
- 1972 Johannes og Lis Munck Jepsen er nyt forstanderpar
- 1975 Støttefond oprettes til styrkelse af Møltrups økonomi
- 1986 Støttefonden får arv efter Ida og Aage Larsen
- 1993 Ingrid Munck Jepsen dør 89 år gammel
- 1996 Møltrups forstanderpar får Kristelig Dagblads pris
- 1998 138 deltager i Munckslægtsstævne på Møltrup
- 1999 Ebbe og Elise Larsen tiltræder som nyt forstanderpar
- 2012 Møltrup fejrer 100-års jubilæum med fest og bog

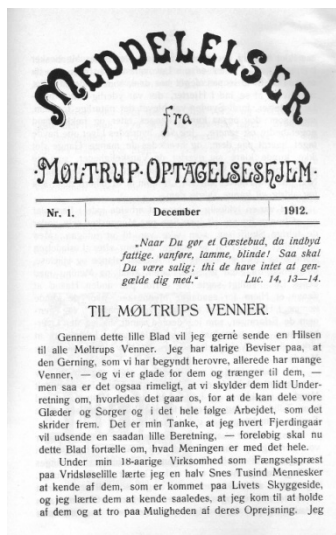
Møltrups bestyrelser 1920-2013

Medlemmerne af den første og den nuværende bestyrelse er anført med *kursiv*, mens bestyrelsesmedlemmer repræsenterende Munck-familien er anført med **fed** skrift.

Biskop Harald Ostenfeld (1920-1934) Fmd.
Etatsråd J.P. Aggerholm (1920-1922)
Proprietær Poul Andersen (1920-1940)
Provst S.V. Nyholm (1920-1947)
Grosserer Vilhelm Munck (1920-1947)
Marie Munck (1920-1938)
Købmand A. Stengaard (1933-1945)
Biskop J. Götzsche (1935-1938) Fmd.
Biskop C.W. Noack (1938-1960) Fmd.
Sognepræst Erik Hunnerup (1944-1949)
Gårdejer I.P. Jakobsen (1944-1970) Fmd.
Gårdejer P. Andersen (1944-1947)
Gårdejer Chr. Munck (1947-1952)
Stiftsfuldmægtig H.V. Munck (1948-1979)
Folketingsmedlem J.E. Foged (1952-1976) Fmd.
Provst D.P. Davidsen (1953-1971)
Fhv. minister J. Sønderup (1961-1974)
Bankdirektør Estrup Jensen (1961-1971)
Fhv. forstander Viggo Jepsen (1972-1990)
Biskop Johs. W. Jacobsen (1973-1999) Fmd.
Forstander N.Aa. Kjærgaard Jensen (1973-1985)
Vaskeriejer P. Bille Jørgensen (1976-1981)
Amtsborgmester Lars Agerskov (1976-1984)
Folketingsmedlem Robert Pedersen (1977-1994)
Civildommer Niels Ehrenreich (1980-1991)
Amtsborgmester Anton Kristensen (1984-1998)
Borgmester Thomas Poulsen (1984-2001) Fmd.
Fængselspræst Carl Lomholt (1989-2010) Fmd.
Retspræsident Niels Waage (1992-)
Amtsborgmester S.E. Christensen (1993-1996)
Borgmester Helge Sander (1995-2001)
Amtsborgmester Knud Munck Nielsen (1998-)
Folketingsmedlem Tove Videbæk (1999-)
Fhv. forstander Johs. Munck Jepsen (1999-2002)
Biskop Karsten Nissen (2002-) Fmd.
Dommer Henrik S. Stamp (2002-2009)
EU-politiker Henrik Dam Kristensen (2005-011)
Kommunaldirektør Lars Møller (2010-)
Fængselspræst Dorte Ørtved (2010-)
Folketingsmedlem Karen Klint (2012-)

VM-2013-01

Meddelelser fra Møltrup Optagelseshjem

begyndte at blive udsendt allerede fra december 1912 som et lille skrift til Møltrups Venner, hvori pastor Johannes Munck redegjorde for sine tanker bag hjemmet og dets beboere og samtidig fortalte om arbejdet, udbygningen og driften. Frem til 1939 kom Meddelelserne flere gange om året, men herefter kun hvert år i

december. Indtil december 1952 var Meddelelserne fortløbende pagineret sluttende med side 750 i nr. 86 ved afslutningen af Peter Kastrups forstanderperiode.

Siden har Meddelelserne været selvstændige illustrerede årsberetninger, men lige fra starten i 1912 har de altid indeholdt meget detaljerede talmæssige oplysninger om beboerne og hjemmets regnskab og økonomi. Sammenlagt giver de indtil nu 126 meddelelser en meget detaljeret beretning om Møltrup gennem de 100 år. *Alle, der indbetaler mindst 50 kr. til Støttefonden for Møltrup Optagelseshjem, får som kvittering i december årets udgave af Meddelelserne.* Støttebeløb indbetales på bankkonto reg.nr. 7670 kt. 1093702.

Meddelelserne kan også ses på Møltrup Optagelseshjems hjemmeside www.moltrup.dk, hvor der desuden kan ses film om Møltrup og læses om mulighederne for at besøge Møltrup, deltage i sommermøde og højskole samt købe i Herregårdens Madbutik. Møltrup "er et næsten almindeligt hjem for hjemløse mænd i alle aldre, der ønsker at leve i et alkohol- og stoffrit miljø", og Møltrup har i dag 62 eneværelser og disponerer via sin støttefond over 44 beskyttede boliger i form af 10 selvstændige lejligheder og 34 klubværelser/bofællesskaber samt et alderdomshjem med 10 lejligheder.

Anvendt litteratur til slægtshistorien

Fængselspræsten Pastor Vilhelm Muncks Optegnelser (udg. som bd.36 i serien Memoirer og Breve). Gyldendal 1922.
Nogle ord af og om Pastor Johannes Munck Møltrup. Ved Th.S. Rørdam. Menighedens Mænd II. O. Lohse.1927.
1912-2012 Møltrup Optagelseshjem gennem 100 år. Ved Kirsten og Svend Aage Madsen. Udgivet af Støttefonden for Møltrup Optagelseshjem 2012.
Meddelelser fra Møltrup Optagelseshjem. Nr. 1 December 1912 - Nr. 126 December 2012.

Slægtshistorisk faktablad er udgivet af **Munckforeningen** ved Munckstævnet i Vildbjerg den 31. august.-1. september 2013. Samlet og redigeret af **Henrik Munck**